

Sygn. akt VII U 943/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2017 r. w Warszawie

sprawy Z. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania Z. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 18 kwietnia 2016 r., nr: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Z. R. złożył w dniu 23 maja 2016 r. odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 18 kwietnia 2016 r., znak: (...). Odwołujący wniósł o umorzenie należności z tytułu składek

na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, ponieważ w spornym okresie czasu oraz w dniu złożenia odwołania pozostawał bez żadnej pracy i nie otrzymuje żadnych dochodów, co spowodowane jest jego niepełnosprawnością psychiczną i fizyczną. Ponadto ubezpieczony wskazał, że nie posiada żadnego majątku ani oszczędności (k. 2 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 22 czerwca 2016 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że na koncie płatnika składek brak jest zadłużenia do lutego 2009 r., które mogłoby zostać umorzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. W ocenie Oddziału, gdy ubezpieczony nie wywiązuje się lub nienależyte wywiązuje się z nałożonych przez ustawodawcę obowiązków, to na mocy art. 24 ust. 2 ww. ustawy należy podjąć działania zmierzające do wyegzekwowania należności z tytułu nieopłaconych składek w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (k. 3 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 15 lutego 2016 r. zawiadomił odwołującego o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (akta ZUS).

Zgodnie z zeznaniem podatkowym za lata 2013-2014, odwołujący nie uzyskał przychodu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (k. 25-30 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 18 kwietnia 2016 r. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy stwierdził, że odwołujący jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Oddział wskazał, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 7016,99 złotych, w tym z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2012 r. do stycznia 2014 r. w kwocie 1977,28 złotych oraz odsetek za zwłokę w kwocie 481,00 złotych;

- składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2012 r. do stycznia 2014 r. w kwocie 3665,71 złotych oraz odsetek za zwłokę w kwocie 893,00 złotych.

W ocenie organu rentowego odwołujący nie dopełnił obowiązku określonego w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W związku z tym Oddział działając na podstawie art. 83 ust. 1 ww. ustawy określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał również decyzję z dnia 5 kwietnia 2017 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust. 1, 1a, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Odwołujący został uznany za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą i podlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2012 r. do dnia 31 stycznia 2014 r. (k. 52 a. r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z większości dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd jedynie pominął dowody przedstawione przez odwołującego jako załączniki do pisma procesowego z dnia 1 sierpnia 2017 r. Dopiero po zakończeniu niniejszego postępowania będzie możliwe przeanalizowanie teraźniejszej sytuacji ubezpieczonego, gdyż sprawa z wniosku z dnia 14 kwietnia 2016 r. została zawieszona. Należy wskazać, że Sąd analizuje zgodność decyzji organu rentowego na dzień jej wydania, a co za tym idzie okoliczności zachodzące po wydaniu zaskarżonej decyzji, na które powołuje się odwołujący, będą analizowane ponownie w ramach odrębnego postępowania administracyjnego.

W związku z tym Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie Z. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 18 kwietnia 2016 r., znak: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu było ustalenie, czy organ rentowy prawidłowo wydał decyzje w oparciu o przepisy prawa.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t.) zwanej dalej „ustawą o sus” Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności:

1. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych;
2. przebiegu ubezpieczeń;
3. ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek;
- 3a. ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;
4. ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
5. wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W myśl art. 32 ustawy o sus, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o sus, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Sąd zważył, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

co do zasady wydał zaskarżoną decyzję w sposób prawidłowy. Należy zaakcentować, że stan faktyczny pomiędzy stronami procesu nie był kwestionowany i nie stanowił przedmiotu sporu. W związku z tym w ocenie Sądu organ rentowy w sposób prawidłowy wyliczył wysokość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę odwołującego. Jednakże ubezpieczony zaskarżając powyższą decyzję powołał się na przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551) zwanej dalej „ustawą abolicyjną”.

Art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej stanowi, że na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.¹⁾):

1)która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2)innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W myśl art. 1 ust. 6 ustawy abolicyjnej umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W rozumieniu art. 8 ustawy abolicyjnej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej, warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W świetle art. 1 ust. 11 ustawy abolicyjnej, niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

Jak stanowi art. 1 ust. 12 ustawy abolicyjnej, w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

Odnosząc się do zaprezentowanych powyżej regulacji prawnych, Sąd zważył, że zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Wniosek taki może złożyć osoba, która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności

i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji. Sąd doszedł do przekonania, że umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek

na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Sąd zważył, że ustawa abolicyjna wyraźnie przewiduje dwa postępowania prowadzone przez organ rentowy, które kończą się wydaniem merytorycznej decyzji, a mianowicie postępowanie w sprawie określenia warunków umorzenia należności oraz postępowanie

w sprawie umorzenia należności. Przepis ustępu 8 art. 1 ustawy abolicyjnej stanowi, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w

ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych. Decyzja określająca warunki umorzenia ustala kwoty nieopłaconych składek

na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres od dnia 1 stycznia 1999 r.

do dnia 28 lutego 2009 r. wraz z należnymi od nich odsetkami za zwłokę, opłatami prolongacyjnymi, kosztami upomnienia, opłatami dodatkowymi i kosztami egzekucyjnymi naliczonymi przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego, oraz kwoty nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres wraz z należnymi od nich odsetkami

za zwłokę, opłatami prolongacyjnymi, kosztami upomnienia, opłatami dodatkowymi

i kosztami egzekucyjnymi naliczonymi przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Niepodlegające umorzeniu należności podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Jak słusznie wskazał organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 24 sierpnia 2017 r., wniosek odwołującego o umorzenie należności z tytułu składek będzie rozpoznawany przez organ rentowy w odrębnie przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym. W związku

z powyższym dokumenty pominięte przez Sąd podczas ustalania i oceny stanu faktycznego będą rozpoznawane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co będzie rzutowało na wydanie kolejnej decyzji w przedmiocie możliwości umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek przez ubezpieczonego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)

(...)